

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

**Факультет аудіовізуального мистецтва
Кафедра мистецтвознавства**

Силабус

СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
Освітньо-творча програма	Аудіовізуальне мистецтво і виробництво
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-творчий)
Ступінь вищої освіти	доктор мистецтва

Силабус склала:
Світлана РИБАЛКО,
професор кафедри мистецтвознавства,
доктор мистецтвознавства, професор

Мова навчання – українська

Затверджено на засіданні
кафедри мистецтвознавства
протокол № 2 від «27» серпня 2024 р.

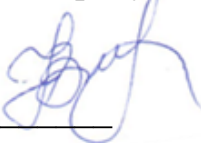
Завідувач
кафедри мистецтвознавства

Владлена ЛИСЕНКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету аудіовізуального
мистецтва
Протокол від «30» серпня 2024 року № 2

Голова
ради факультету _____

Наталія МАРХАЙЧУК

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Назва курсу	Сучасні парадигми мистецької освіти
Викладач	Рибалко Світлана Борисівна
Профіль викладача	https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/r/rybalko11.pdf
Контактний телефон та емейл	Е-mail svitlana_rybalko@xdak.ukr.education Телефон 050 957 52 15
Комунікація з викладачем	В умовах дистанційного навчання лекції та семінари проводяться за допомогою сервісу Google Classroom. Консультації з викладачем відбуваються у дистанційному режимі (індивідуальний відеодзвінок в месенджері). Поза аудиторними заняттями офіційним каналом комунікації є груповий чат на Viber, в окремих випадках -- електронна пошта (тільки у робочі дні).
Логіка вивчення курсу	Пререквізити. Освітня траєкторія підготовки доктора мистецтва передбачає, що вивченню «Сучасних парадигм мистецької освіти» передуватиме ґрунтовна міждисциплінарна база, закладена у 1–3 семестрах. Професійний фундамент формують дисципліни «Філософія мистецтва» та «Мистецька компаративістика», які формують здатність до концептуального та порівняльного аналізу художніх явищ. Інструментальну основу забезпечують «Українська мова (академічне письмо)» та «Іноземна мова в професійній комунікації», необхідні для інтеграції у світовий науковий простір. «Майстерність за спеціальністю та робота над творчим проектом», «Методика підготовки ТДР» та «Аудіовізуальне мистецтво в креативних індустріях та проектах» дають розуміння технологічних і структурних аспектів сучасного творчого процесу. Таким чином, студенти переходять до опанування новітніх освітніх стратегій, вже маючи сформований апарат критичного мислення та досвід практичної реалізації творчих проєктів у контексті креативних індустрій. <i>Курс викладається паралельно з науково-педагогічною практикою.</i>

АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Сучасні парадигми мистецької освіти» є обов'язковою освітньою компонентою при підготовці здобувачів третього (освітньо-творчого) рівня вищої освіти зі спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» галузі знань 02 «Культура та мистецтво».

Зміст курсу спрямовано на формування цілісного уявлення про моделі мистецької освіти, сучасні тенденції у викладанні та організації навчального процесу в цілому, опанування основними жанрами та стилістикою текстів навчально-методичного спрямування.

Теми розкриваються шляхом як академічних лекційних, семінарських занять, вікторин, розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ для самостійної роботи, спрямованої на поглиблення лекційного матеріалу. Особлива увага приділяється практичній роботі, що спрямована на розуміння місця дисципліни в ОТП, особливостей організації навчального процесу та методів викладання, набуття досвіду розробки лекційного та семінарського занять. Визначений програмою мінімум є обов'язковим для отримання підсумкової оцінки.

МЕТА КУРСУ

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні уявлень про викладацький вимір спеціальності «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво», сучасні підходи до організації освіти та викладання, набуття досвіду організації навчального матеріалу.

Завдання вивчення дисципліни:

- сформувати понятійно-категоріальний апарат з педагогічного дискурсу вищої школи
- сформувати системні уявлення про розвиток мистецької освіти та розмаїття підходів до організації навчального процесу та методів викладання
- набути досвід розробки навчальної дисципліни та організації навчального матеріалу у таких формах як лекція та семінар.
- набути необхідні знання, навички, матеріали та попередні розробки для подальшого проходження науково-педагогічної практики.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- ПРН 6.** Вміння розробляти програми та методичне забезпечення спеціальних дисциплін для вищої школи, використовувати інноваційні методи викладання;
- ПРН 7.** Знати нормативну базу та сучасні вимоги до викладача, вміти будувати індивідуальну траєкторію творчого, наукового, педагогічного розвитку.
- ПРН 8.** Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності викладача вищої школи, дотримуватися принципів академічної доброчесності у науковій, творчій та викладацькій діяльності.

ЗАГАЛЬНІ ТА ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

- ЗК1.** Здатність до оволодіння новими знаннями та розвитку творчих здібностей;
- ЗК2.** Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та оцінки явищ та творів у галузі аудіовізуальних практик, генерування нових ідей при вирішенні

<p>творчих, дослідницьких, педагогічних, практичних завдань та визначення засобів їх реалізації. Здатність розробляти та керувати проектами.</p> <p>ЗК3. Здатність до наукової, науково-педагогічної комунікації та спроможність дотримуватися етикету наукового, науково-педагогічного спілкування.</p> <p>ЗК5. Здатність до управлінських рішень у науково-практичній, педагогічній та творчо-виробничій діяльності, які потребують аналізу тенденцій та розробки стратегій для вирішення складних завдань.</p>
<p>ФК 5. Здатність до використання сучасних педагогічних технологій для передачі наукових знань майбутнім фахівцям;</p> <p>ФК 6. Здатність дотримуватись правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях, творчій та педагогічній діяльності.</p> <p>ФК 7. Здатність будувати траєкторію власного розвитку, безперервно продовжувати освіту, знаходити відповідні засоби подальшого підвищення творчої, наукової, педагогічної кваліфікації</p>

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Основна (професійна) освітня компонента
Формат курсу	Денна форма здобуття освіти, 4 семестр (2 рік навчання)
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90. Співвідношення аудиторних занять та самостійної роботи здобувача вищої освіти : 30 год./60 год.
Технічне і програмне забезпечення	Блокнот, ручка, гаджет для виходу в мережу Інтернет з працюючими мікрофоном та камерою; Google classroom, Google meet; для виконання завдань - програми вільного доступу для перегляду та редагування текстових документів, створення презентацій тощо.
Форми, види навчальних занять	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи. Види: лекції, семінарські заняття
Методи навчання	словесні, наочні, практичні методи; індуктивні та дедуктивні методи; методи стимулювання пізнавальних потреб та інтересів
Поточний контроль	Опитування, участь у дискусіях, презентація результатів
Підсумковий контроль	Екзамен
Політика курсу	ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА. Процес навчання – співпраця викладача і здобувача, тому виконання усіх завдань є обов’язковим; висловлювання власної думки, питання у процесі роботи – схвалюються. Усі пропозиції, спрямовані на краще опанування курсу – підтримуються. В умовах дистанційного навчання зараховуються лише відповіді з увімкненою камерою.

	<p>НЕ ТОЛЕРУЮТЬСЯ: пропуски занять без поважних причин.</p> <p>АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються</p>
--	---

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р		л	с	с.р
1. Вступ. Мистецькі спеціальності в системі освіти: від майстерні до академії	20	8	2	10	20	2	-	18
2. Сучасні підходи до організації освітнього процесу в галузі аудіовізуального мистецтва	15	4	1	10	15	1	-	14
3. Принципи організації освітнього процесу у ЗВО	24	4	-	20	24	1	1	22
4. Педагогічна майстерність у вищій школі	29	4	7	20	29	1	1	27
Усього	90	20	10	60	90	5	2	83

Теми лекційних занять

Назви тем	К-сть годин ДФН	К-сть годин ЗФН
Мистецька освіта у традиціоналістських суспільствах	2	0,5
Митець і мистецька освіта в Європі доби Ренесансу	2	0,5
Розвиток та сутність мистецьких академій	4	1
Розвиток освіти в галузі аудіовізуального мистецтва	2	1
Концепції навчання в Україні та світі	4	1
Сучасна вища школа: принципи організації навчального процесу	4	1
Педагогічна майстерність у вищій школі	2	-
	20	5

Теми семінарських занять

Назви тем	К-сть годин ДФН	К-сть годин ЗФН
Історичні та сучасні моделі загальної та мистецької освіти	2	-
Термінологічний тезаурус вищої школи	1	-
Проблемні ситуації викладацької практики	2	-
Презентація тематичного плану курсу та обговорення	3	1

Презентація тестового завдання та його обговорення	2	1
Всього	10	2

Завдання самостійної роботи

Назви розділів	Назви тем	К-сть годин ДФН	К-сть годин ЗФН
Тема 1.	1. Порівняльний аналіз моделей освіти	6	12
	2. Перегляд відеоматеріалів	4	6
Тема 1,2	3.Складання термінологічного словника	10	16
Тема 3.	4. Програмні документи вищої школи. Положення про академічну доброчесність	5	7
	5. Аналіз ОПП, ОТП	5	5
	6. Розробка програми	10	10
Тема 4	7. Розробка заняття та його методичного супроводу	20	27
Всього		60	83

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до Положення ХДАК про організацію освітнього процесу та передбачає поточний та підсумковий контроль, який згідно з навчальним планом та освітньою програмою проводиться у формі заліку.

Оцінювання спрямоване на визначення рівня сформованості компетентностей, здатності здобувача до аналітичної, творчої та дослідницької діяльності, а також якості виконання практичних завдань і презентацій.

Політика оцінювання. Перевірка та поточне оцінювання знань здобувачів проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до визначених у силабусі критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача. У разі наявності академічної заборгованості здобувач може її ліквідувати на заліковому тижні (за взаємоузгодженим розкладом).

СИСТЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНИХ ЗАВДАНЬ

- Індивідуальне (практичне) завдання №1 - до 20 балів;
- Індивідуальне (практичне) завдання №2 - до 10 балів;
- Самостійні роботи (СРС) – 3 СРП по 10 балів = до 30 балів;
- Екзамен - до 40 балів.

№	Завдання	зміст	бали	критерії
1	Індивідуальне	Тематичний план курсу	до 20 балів	Враховуються: повнота виконання поставлених завдань; змістовність запропонованого курсу;

	завдання №1			обґрунтованість та логіка розподілу часу; коректність розрахунків; коректність формулювань та дотримання відповідного стилю викладення;
2	Індивідуальне завдання №2	Форми контролю та критерії оцінювання	до 10 балів	Враховуються: повнота виконання поставлених завдань; доцільність обраних форм контролю, їх відповідність поставленим завданням і виділеному часу; обґрунтованість та логіка критеріїв оцінювання; коректність формулювань та дотримання відповідного стилю викладення; дотримання встановлених термінів виконання
3	СРС 1	Розробка контрольного тесту	до 10 балів	Відповідність тестових завдань змісту курсу; методиці розробки тестового контролю; коректність формулювань; дотримання встановлених термінів виконання
4	СРС 2	Термінологічний словник	до 10 балів	Враховуються: повнота та коректність формулювання змісту кожного терміну; посилання на офіційні джерела; дотримання встановлених термінів виконання
5	СРС 3	Закон про академічну доброчесність	до 10 балів	Враховуються: повнота відповідей на усі питання завдання; коректність формулювання; посилання на офіційні джерела; дотримання встановлених термінів виконання

Підсумковий контроль – 40 балів, здійснюється у формі тестування і передбачає перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу курсу

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Зарахування результатів неформальної/інформальної освіти – за рішенням кафедри на основі заяви здобувача та наданих даних (до 10% загальної кількості балів, відведених на поточний контроль). Положення див. тут: <https://surl.lt/lsiabz>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Безручко, О., Черкасов, В., & Шютів, Т. (2023). Формування готовності до творчої діяльності у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво, 6(1), 38–46. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.6.1.2023.279232>
2. Вітер В. (2008). Про сучасну телережисуру. Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: Медіаосвіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку: Зб. наук. пр. Ін-ту проблем сучасного мистецтва Акад. мистецтв України. Київ : Інтертехнологія, 2008. С. 154-159. URL: <https://surl.li/rklqtf>
3. Дичківська І. (2012). Інноваційні педагогічні технології : Підручник. Київ: Академвидав, 2012. 352с.
4. Лупій Я., Даниленко С. (2023). Впровадження інноваційних методик та європейського досвіду у підготовці фахівців мистецтва аудіовізуальної сфери. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА : МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ. № 44 : DOI: 10.35619/ucrm.vi44.625
5. Мірошніченко В., Гончаренко О., Тушко К. (2021). Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2021. URL: <https://surl.lu/pkeunu>
6. Мистецтво бути викладачем: Практ. посібн. / А. Брінклі, Б. Дантес, С. Флемм, С. Флемінг, Ч. Форсі, Е. Ротшильд. За ред. О. С. Сидоренка. К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент освіти в Україні», 2003. 144 с.
7. Рибалко, С. (2022). Баугауз у контексті китайсько-японської мистецької парадигми. Український мистецтвознавчий дискурс, 2022. № 5. С. 54–60. DOI: 10.32782/uad.2022.5.7
8. Шаролапова Н., Данилюк, В., Красненко, О. (2021). Інноваційний шлях розвитку кіномистецтва. Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво, 2021. 4 (2). С. 233–243. DOI: 10.31866/2617-2674.4.2.2021.248696.

Допоміжна

1. Алфьорова З. І. Оновлення методологічних засад в осмисленні сучасних процесуальних візуальних художніх форм. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2012. № 11. С. 54-57.
2. Алфьорова З. І. Третій рівень вищої освіти за спеціальністю 021 "Аудіовізуальне мистецтво та виробництво": проблеми формування стандартів. Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. (21- 22 листоп. 2019 р.) / М-во освіти і науки України, М-во культури, молоді та спорту України, Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України ; [редкол.: В. М. Шейко та ін.]. Харків, 2019. С. 248-249.
3. Гордон Драйдер, Джаннет Восс. Революція в навчанні / Перекл. з англ. М. Олійник. Львів : Літопис, 2001. 541с.
4. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
5. Кісін В. Б. Режисура як мистецтво та професія; Життя. Актор. Образ: Із творчої спадщини. Київ: Вид. дім КМ Academia. 1999. С. 15-18.
6. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с.
7. Козлова Г.М., Кублікова Т.Б. Компетентнісний підхід до навчання студентів і викладачів. Ж.: Освіта України. 2011. №4.
8. Лавріненко О. А. Педагогічна майстерність в історико-педагогічному вимірі: теорія, практика, поступ: [Монографія] К.: Богданова А. М., 2009. 328 с.
9. Лисецький С. Екранна освіта в Україні: нотатки з приводу. Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: Медіаосвіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку: Зб. наук. пр. Ін-ту проблем сучасного мистецтва Акад. мистецтв України. Київ : Інтертехнологія, 2008. С. 187-191.
10. Масол Л. М. Концептуальні засади формування змісту загальної мистецької освіти в контексті державних стандартів [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/vrrbsc>
11. Рибалко С. Історія мистецтва: війна наративів. Матеріали між нар. Науково-інформаційного круглого столу «Козацький фактор» у сучасній російсько-українській війні і досвід ХХ ст. Львів: УКУ, 2022. С. 110-114
12. Рибалко С.Б. Харківська школа дизайну: творча майстерня Ігоря Остапенка. Вісник ХДАДМ. 2021. № 2. С. 147-161.
13. Рудницька О. Педагогіка загальна і мистецька: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга, 2005.
14. Соколюк Л.Д. Вища мистецька школа Харкова: від модернізму до трансформації (1921–1962). Харків : Видавець Олександр Савчук, 2023. 150 с.
15. Фомічова М. Регіональна специфіка формування професійно-мистецьких шкіл в Україні [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/tqfkjn>
16. Шейко В. Сучасна медіаосвіта в Україні: виклики сьогодення. Сучасні проблеми художньої освіти в Україні: Медіаосвіта в Україні. Сучасний

стан, проблеми розвитку : зб. наук. пр. Київ : Інтертехнологія, 2008. С. 10–13. URL: <http://surl.li/esacnz>

17. Шейко В., Кушнарєнко Н. (2020). Культурологічні та мистецтвознавчі дослідження: теорія і методологія: навч. посібник. Х. : ХДАК, 2020.

18. Шмагало Р. Мистецька освіта в Україні середини ХІХ – середини ХХ ст.: структурування, методологія, художні позиції: [моногр.] Л. : Українські технології, 2005. 146 с.

Інформаційні ресурси

1. Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. URL: <https://knutkt.edu.ua/>

2. Akademia Filmu I Telewizji (Академія кіно і телебачення у Варшаві). URL: <https://www.afit.edu.pl>.

3. Ecoles superieures et instituts (Вищі школи та інститути аудіовізуальних мистецтва Франції) URL: <http://surl.li/whayxu>

4. ESEC (Вища школа кінематографу у Парижі). URL: <https://www.esec.edu/>

5. Filmuniversität Babelsberg. (Університет кіно в Бабельсберзі). URL: <https://www.filmuniversitaet.de/>

6. HFF. (Німецький інституту кіно і телебачення у Мюнхені. URL: <http://surl.li/snutww>

7. London film school (Лондонська кіношкола). URL: <https://lfs.org.uk/>

8. LUCA School of Arts (Школа мистецв Лука). URL: <http://surl.li/jxbbok>

9. PSCC (Празька школа креативних комунікацій). URL: <http://surl.li/ebynvp>

10. SFT. Slovenská filmová a televízna akadémia. (Академія кіно і телебачення у Братиславі). URL: <https://sfta.sk>.